

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 31 januari 2018
(OR. en)

5445/1/01
REV 1 DCL 1

CRIMORG 7

BORTTAGANDE AV SÄKERHETSSKYDDSKLASSIFICERING

---

för dokument: ST 5445/01 REV 1 RESTREINT UE/EU RESTRICTED

av den: 12 mars 2001

Ny status: Offentlig

Ärende: **UTVÄRDERINGSRAPPORT FRÅN DEN ANDRA OMGÅNGEN AV
ÖMSESIDIGA UTVÄRDERINGAR "BROTTSBEKÄMPNING OCH DESS
ROLL I KAMPEN MOT NARKOTIKAHANDEL" - RAPPORT OM
ÖSTERRIKE**

För delegationerna bifogas ovannämnda dokument för vilket säkerhetsskyddsklassificeringen tagits bort.

Texten är identisk med föregående version.

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 21 mars 2001 (26.4)
(OR. en)**

5445/1/01

REV 1

RESTREINT

CRIMORG 7

UTVÄRDERINGSRAPPORT FRÅN
DEN ANDRA OMGÅNGEN AV ÖMSESIDIGA UTVÄRDERINGAR
"BROTTSBEKÄMPNING OCH DESS ROLL
I KAMPEN MOT NARKOTIKAHADEL"

RAPPORT OM ÖSTERRIKE

INNEHÅLL

DEL 1

1.	INLEDNING	4

DEL 2

2.	ALLMÄN INFORMATION OCH STRUKTURER	5
2.1	Behöriga myndigheter – Allmänna kommentarer	5
2.2	Åklagarmyndigheter och domare	8
2.3	Polismyndigheter	9
2.4	Tullmyndigheter	10
2.5	Utbildning	12
2.6	Övervakning	13

DEL 3

3.	UNDERRÄTTELSEVÄSEN	14
3.1	Polis och tull	14

DEL 4

4.	SÄRSKILDA UTREDNINGSTEKNIKER	16
4.1	Polisens, tullens och åklagarnas ekonomiska utredningar	16
4.2	Övervakade leveranser	18

DEL 5

5.	SAMORDNING OCH SAMARBETE	19
5.1	Samarbete på nationell nivå	19
5.2	Samarbete på internationell nivå	20
5.3	Sambandsmän för narkotikafrågor	21

DEL 6

6.	UTVÄRDERING AV EFFEKTIVITETEN I SYSTEMEN FÖR KAMPEN MOT NARKOTIKAHANDEL I ÖSTERRIKE: STRUKTUR, UNDERRÄTTELSEVÄSEN, SÄRSKILDA UTREDNINGSTEKNIKER SAMT SAMORDNING OCH SAMARBETE	22
6.1	Allmänna kommentarer	22
6.2	Möjliga förbättringar	25
6.2.1	Struktur	26
6.2.2	Underrättelseväsen.....	28
6.2.3	Särskilda utredningstekniker – Ekonomiska utredningar.....	28
6.2.4	Samordning och samarbete.....	28

DEL 7

7.	ALLMÄNNA SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER TILL ÖSTERRIKE OCH I FÖREKOMMANDE FALL TILL ÖVRIGA MEDLEMSSTATER I EUROPEISKA UNIONEN	31

BILAGOR

BILAGA A	PROGRAM FÖR BESÖKET OCH FÖRTECKNING ÖVER PERSONER SOM HAR BESÖKTS	34
BILAGA B	POLISEN ORGANISATIONSSTRUKTUR	37
BILAGA C	BILATERALA AVTAL SOM HAR INGÅTT MELLAN ÖSTERRIKE OCH ANDRA STATER	41

DEL 1

1. INLEDNING

1.1 Genom antagandet av den gemensamma åtgärden av den 5 december 1997 infördes en ordning för utvärdering av tillämpning och genomförande på nationell nivå av internationella åtaganden i kampen mot den organiserade brottsligheten.

1.2 Österrike var den första medlemsstaten som utvärderades i den andra omgång av ömsesidiga utvärderingar som avser brottsbekämpning och dess roll i kampen mot narkotikahandel.

1.3 Utvärderingsgruppen bestod av Carsten Egeberg Christensen (Danmark), Anders Ikander (Sverige) och Roland Wolff (Tyskland). Tillsammans med två tjänstemän från generalsekretariatet och en kommissionsledamot besökte denna grupp Österrike under fem dagar från den 19 juni 2000 till den 23 juni 2000.

1.4 Utvärderingsgruppens program och förteckningen över de personer som besöktes under utvärderingen och som lämnade information återges i bilaga A.

1.5 Efter dessa möten utarbetade utvärderingsgruppen denna rapport, med bistånd från rådets generalsekretariat, på grundval av gruppens iakttagelser och slutsatser samt de österrikiska myndigheternas svar på frågeformuläret (dok. 12972/99 CRIMORG 171). Huvudsyftet med rapporten är att utvärdera tillämpningen och genomförandet på nationell nivå av rättsakter om brottsbekämpning och narkotikahandel, den lagstiftning och praxis som följer av dessa på nationell nivå samt det internationella samarbetet i kampen mot narkotikahandel. I utvärderingen strävas särskilt efter att bedöma samarbetet och samordningen mellan olika brottsbekämpande strukturer samt de operativa metoderna inom dessa. Utvärderingen inriktas huvudsakligen på det praktiska dagliga samarbetet mellan olika enheter, på både nationell och internationell nivå.

1.6 I rapporten beskrivs först de organisationsstrukturer, underrättelsesystem, särskilda utredningstekniker samt samordnings- och samarbetsmetoder som används i Österrike i kampen mot narkotikahandel. Därefter utvärderas dessa systems effektivitet och slutligen drar experterna slutsatser och utfärdar rekommendationer.

DEL 2

2. ALLMÄN INFORMATION OCH STRUKTURER¹

2.1 Behöriga myndigheter – Allmänna kommentarer

2.1.1 Det centrala samordningsorganet med ansvar för att samordna insatserna vid brottsbekämpningen i kampen mot narkotikahandel är i Österrike den centrala narkotikaenheten inom avdelning II/8 (Zentralstelle zur Bekämpfung Organisiert Kriminalität und Suchtmittelkriminalität) vid Förbundsriksministeriet.

2.1.2 Endast säkerhets-/polismyndigheterna (se punkt 2.3) kan utreda narkotikabrott. De agerar på uppdrag av de straffrättsliga myndigheterna, framför allt åklagarmyndigheterna. Inom Förbundsriksministeriet har generaldirektoratet för allmän säkerhet (Generaldirektion für die öffentliche Sicherheit) det övergripande ansvaret för polisen. Kriminalpolisen ansvarar för avdelning II/8 och den centrala narkotikaenheten. Övriga polisorgan utanför Förbundsriksministeriet som har behörighet att utreda narkotikabrott är säkerhetsdirektoratet (Sicherheitsdirektion), förbundspolisdirektoratet (Bundespolizeidirektion) och distriktförvaltningsmyndigheterna (Bezirksverwaltungsbehörde) (polisens organisationsstruktur återges i bilaga B).

2.1.3 Utöver samordningsuppgiften har den centrala narkotikaenheten operativ kapacitet och är också Interpols kontaktpunkt i Österrike för narkotikabrott.

2.1.4 Som centralt samordningsorgan upprätthåller den centrala narkotikaenheten kontakt med de övriga säkerhets-/polisavdelningarna och med de ministerier som direkt eller indirekt har narkotikarelaterade uppgifter. Huvudansvariga är hälsovårds-, justitie- och finansministeriet på den federala nivån. När det gäller narkotika ansvarar Förbundshälsovårdsministeriet för strategin, Förbundsjustitieministeriet för lagföringen och Förbundsfinansministeriet, till vilket tullen hör, för beslag vid gränsövergångar och eventuellt på andra platser inne i landet. Tullförvaltningen är inte representerad i den centrala samordning som den centrala narkotikaenheten svarar för.

---

¹ Denna del av rapporten bygger huvudsakligen på Österrikes svar på frågeformuläret.

2.1.5 I Österrike fastställer regeringen ramarna för förebyggande åtgärder och kampen mot narkotika. De berörda ministerierna ansvarar för det praktiska genomförandet av målen. Samordningsorganet för narkotikafrågor (Bundesdrogenkoordination) är ett organ som består av viktiga företrädare för Förbundsministeriet för social trygghet och generationsfrågor, Förbundsinrikesministeriet, Förbundsjustitieministeriet, Förbundsministeriet för jordbruks- och skogsbruksfrågor, miljöfrågor och vatten, och Förbundsministeriet för utbildning, vetenskap och kulturfrågor. Under ordförandeskap av Förbundsministeriet för social trygghet och generationsfrågor har detta organ i uppgift att utforma och genomföra narkotikapolitiken. Samordningsorganet för narkotikafrågor bildades 1997 efter ett möte i den österrikiska regeringen där det krävdes bättre samordning. Detta organ sammanträder fyra gånger om året. Dess ordförande är förbundsministern för hälsovårdsfrågor och organet håller regelbundna plenarmöten i vilka delstaternas narkotikasamordnare och företrädare för andra förbundsministerier deltar. Det förs fullständiga protokoll vid mötena och efter diskussion görs även vissa rekommendationer. Sådana rekommendationer eller riktlinjer, som vid behov underbyggs av vetenskapliga utvärderingar, följs vanligtvis också av förbundsministrarna.

Österrikes institut för folkhälsofrågor (ÖBIG) ger ut en årlig rapport om narkotikasituationen. Den innehåller en detaljerad översikt över narkotikasituationen i Österrike. Rapporten utarbetas varje år på uppdrag av Förbundsministeriet för social trygghet och generationsfrågor och Europeiskt centrum för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (EMCODA) och finns tillgänglig både på tyska och engelska.

Förbundsregeringen sammanställer en årlig rapport om den inre säkerheten i Österrike i vilken det ges en övergripande sammanfattning av brottstendenserna under året inklusive narkotikarelaterade brott. Förutom rapporten om säkerhetsmyndigheternas verksamhet inbegriper denna årliga rapport en redogörelse för praktiska åtgärder som vidtas i kampen mot narkotika i det avsnitt av rapporten som ägnas Förbundsjustitieministeriet.

2.1.6 Förbundsinrikesministeriet och Förbundsfinansministeriet håller gemensamt på att utarbeta ett samförståndsavtal för att klargöra organisatoriska befogenheter och samarbete.

2.1.7 När utvärderingen genomfördes pågick förhandlingar om ett samförståndsavtal mellan Förbundsfinansministeriet och Österreichische Bundesbahnen (de österrikiska förbundsjärnvägarna). De österrikiska myndigheterna har därefter underrättat utvärderingsgruppen om att förhandlingarna har avslutats och att detta samförståndsavtal har godkänts. På medellång sikt finns det planer på att ingå ytterligare avtal med Österreichische Post und Telekom AG (det österrikiska post- och telekombolaget) om expresskurirtjänster och bolag som bedriver verksamhet på flygplatser.

2.1.8 Österrike har inga allmänna riktlinjer eller direktiv som inriktas på eller prioriterar särskilda typer av narkotika, kvantiteter eller organiserade brottsliga grupper. Den rättsliga ramen utgörs av den österrikiska narkotikalagen, de relevanta bestämmelserna i säkerhetspolislagen, straffprocessrätten och straffrätten. Principen om obligatorisk lagföring som gäller i Österrike tillåter inga undantag från denna rättsliga ram. Alla fall av innehav och användning är handlingar som skall bestraffas.

2.1.9 I den österrikiska narkotikalagstiftningen föreskrivs det att lagöverträdare som åtalas för innehav av små kvantiteter kan få åtalet nedlagt om de går med på två års skyddstillsyn och vid behov terapi och rådgivning. En lagöverträdare som är narkoman och som har dömts till frihetsberövande kan under vissa omständigheter få straffet uppskjutet om den skyldige är beredd att genomgå lämplig och nödvändig terapi. Om en sådan terapi blir framgångsrik, görs vid utgången av skyddstillsynsperioden en villkorad översyn av straffet som innebär ytterligare en skyddstillsynsperiod på minst ett och högst tre år. Ibland startas särskilda projekt för att minska efterfrågan, t.ex. "Check It"-projektet 1998. Det var en vetenskaplig studie i syfte att avslöja vilka hälsorisker som är förknippade med användning av syntetisk narkotika och i syfte att mäta missbrukets omfattning. Diskreta testenheter inrättades i nära anslutning till diskotek som var populära bland ungdomarna. Enheterna gjorde det möjligt att testa innehållet i tabletter, huvudsakligen ecstasy. "Check It"-projektet övervakades noga och kompletterades med en kraftfull kampanj mot narkotika.

2.1.10 Inget av de ministerier som huvudsakligen ansvarar för lagföring, polis- eller tullverksamhet har interna riktlinjer för kampen mot narkotikahandel.

2.1.11 I Österrike har inga sektorsövergripande arbetsgrupper för kamp mot brottslighet inrättats i enlighet med rekommendation 20 i handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten av den 28 april 1997. Samordning och samarbete äger dock rum vid behov i varje enskilt fall.

2.2 Åklagarmyndigheter och domare

2.2.1 I Österrike finns det åklagarmyndigheter på tre nivåer. Den högsta nivån är åklagarämbetet vid Högsta domstolen (Oberster Gerichtshof) (som agerar endast om Högsta domstolen handhar målet). Nästa nivå omfattar de fyra åklagarmyndigheterna (Oberstaatsanwälten) vid appellationsdomstolarna (Gerichtshof zweiter Instanz) och den tredje nivån omfattar de sjutton regionala domstolarna (Gerichtshöfen erster Instanz). Det bör noteras att i Österrike har Förbundsjustitieministeriet rätt att ge instruktioner till åklagarmyndigheterna.

2.2.2 Den österrikiska straffprocessrätten från 1873 gäller fortfarande. I denna fastställs förfaranden för förundersökningsdomare (Untersuchungsrichter). Trots att detta fortfarande gäller enligt lagen är praxis annorlunda. Åklagarna har i praktiken så småningom fått en övervakande uppgift medan polisen har fått en utredande uppgift. Lagen håller för närvarande på att ses över för att anpassas till praxis. Ett utkast till den nya lagstiftningen föreligger redan men det kommer att dröja tre till fyra år innan den kan förverkligas.

2.2.3 Åklagarmyndigheten och förundersökningsdomare är engagerade i fall som utreds av polisen. Deras huvudsakliga verksamhet består av att inleda och följa upp straffrättsliga förfaranden i domstol efter det att fallet har anmälts.

2.2.4 Polisen får kalla in åklagarmyndigheten i vilket utredningsskede som helst. Det finns emellertid vissa tillfällen då åklagarmyndigheterna måste medverka i en utredning. Detta gäller vid användning av vissa tvångsmedel, bland annat husrannsakan, beslut om anhållande och beslut om telefonövervakning och telefonavlyssning, vilket en förundersökningsdomare måste besluta om på begäran av åklagarmyndigheten.

2.2.5 Vid flera åklagarmyndigheter och regionala domstolar finns det åklagare (avdelningar) och domare (domstolsavdelningar) som har exklusiv eller huvudsaklig behörighet för lagföring av narkotikarelaterade brott. Dessa åklagare och domare kan endast ha denna behörighet inom sina respektive domstolars behörighetsområde, men de kan agera utanför dessa gränser om fallet omfattar ett större område.

2.2.6 Polisen har tillgång till ett elektroniskt informationssystem för att undvika dubbelarbete när det gäller utredningar eller rättsliga förfaranden avseende en och samma person.

2.2.7 Domare och åklagare med exklusiv eller huvudsaklig behörighet för lagföring av narkotikarelaterade brott har inga särskilda befogenheter som skiljer sig från andra åklagares och domares befogenheter.

2.2.8 Operativ samordning mellan åklagarmyndigheter och domare som arbetar med lagföring av narkotikarelaterade brott görs endast i sådana fall då det finns gemensamma faktorer avseende sakförhållanden eller misstänkta personer. Sådana fall sammanförs vanligen under en åklagare eller domare beroende på de enskilda omständigheterna.

2.2.9 År 1997 anmäldes 5 700 personer och 16 800 fall enligt den österrikiska narkotikalagen. Vidare har 1 700 personer under de senaste två åren dömts till narkotikaavvänjning eller rehabiliteringsprogram i stället för fängelse. När det gäller allvarigare fall av organiserad narkotikahandel utdömer domstolarna straff på upp till tjugo år.

2.3 Polismyndigheter

2.3.1 Endast säkerhets-/polismyndigheterna vid Förbundsinrikesministeriet kan utreda narkotikafall. De agerar på begäran av åklagarmyndigheten och på mandat av förundersökningsdomaren, även om det är på deras egna befogenheter.

2.3.2 Österrikes säkerhetsmyndigheter har en organisationsstruktur i tre nivåer. På den högsta nivån finns generaldirektoratet för allmän ordning (Generaldirektion für die öffentliche Sicherheit) som är knutet till Förbundsriksministeriet. Den andra nivån består av åtta statliga säkerhetsdirektorat, medan den tredje nivån representeras av 14 förbundspolisdirektorat (Bundespolizeidirektionen) och 86 distriktsmyndigheter för förvaltning (Bezirksverwaltungsbehörden). De två sistnämnda tillhör samma nivå och har egen lokal behörighet. Förbundshuvudstaden Wien utgör ett specialfall. Staden betraktas som ett eget säkerhetsdirektorat på nivån två i organisationsstrukturen.

2.3.3 Polisens behörighet i narkotikafall ligger huvudsakligen hos centralenheten för kamp mot narkotika (Zentralstelle zur Drogenbekämpfung) inom grupp D, avdelning II/8. Denna centralenhet samordnar all polisverksamhet som gäller kamp mot narkotika i Österrike. Den håller också kontakt med andra ministerier som har behörighet på narkotikaområdet och den företräder Österrike i olika organ på internationell nivå (t.ex. Europeiska unionen, Interpol och andra).

2.3.4 Två operativa enheter, EBS och EDOK, är knutna till centralenheten inom avdelning II/8. EBS ansvarar för fall som griper över flera regioner när det gäller organiserad narkotikabrottslighet. Denna enhet sysslar framför allt med hemliga utredningar och övervakade leveranser och har ett nära samarbete med de regionala myndigheterna. EDOK ansvarar för kampen mot annan organiserad brottslighet.

2.3.5 Säkerhetsdirektoraten (Sicherheitsdirektorate) och förbundspolisdirektoraten (Bundespolizeidirektionen) ansvarar huvudsakligen för operativa utredningar av grupper av lagöverträdare som är verksamma i flera regioner samt om organiserad narkotikabrottslighet. Dessa organ har särskilda avdelningar med oberoende narkotikaenheter. Säkerhetsdirektoraten ansvarar för samordningen av narkotikautredningar inom delstaterna, men om mer än ett land är inbegripet eller om det finns ett internationellt samband vilar ansvaret för samordningen på den centrala narkotikaenheten i Förbundsriksministeriet.

2.3.6 Förvaltningsmyndigheterna (Bezirksverwaltungsbehörden) ansvarar för alla narkotikabrott som inte ligger inom de högre nivåernas behörighetsområde. Mindre allvarliga narkotikabrott behandlas oftast här.

2.4 Tullmyndigheter

2.4.1 Förbundsfinansministeriet ansvarar för all tullverksamhet. Inom tullen finns det inga särskilda strukturer för brottsbekämpning i samband med narkotikahandel. I paragraf 43.5 i den österrikiska narkotikalagen (Bundesgesetzblatt nr 30/1998) fastställs emellertid tullmyndigheternas befogenheter enligt följande:

Om det i samband med tullmyndigheternas skyldigheter att medverka vid upprätthållandet av förbudsåtgärder mot och restriktioner för innehav, transport eller användning av varor som förs över gränserna inom tillämpningsområdet (paragraf 3 i rättsakten om tillämpning av tullagen, Bundesgesetzblatt nr 659/1994) föreligger misstanke om att en lagöverträdelse har begåtts enligt denna förbundslag har dessa myndigheter tillstånd att gripa personer för säkerhetsmyndigheternas räkning (paragraferna 175–177 i straffprocessrätten) och att genomföra kroppsundersökning med hjälp av genomlysningsteknik (punkterna 2 och 3) samt att tillfälligt beslagta narkotika, om dessa åtgärder måste vidtas utan dröjsmål. I detta fall har tullmyndigheterna samma befogenheter och skyldigheter som allmänna säkerhetsorgan. De skall underrätta den behöriga säkerhetsmyndigheten utan onödigt dröjsmål om de åtgärder som har vidtagits; gripna personer och beslagtagna föremål skall överlämnas till säkerhetsmyndigheten eller domstolen utan onödigt dröjsmål.

2.4.2 Tullförvaltningen har inrättat specialiserade enheter med ansvar för att förhindra att narkotika smugglas in till Österrike i enlighet med de begränsningar som anges i paragraf 43.5 i den österrikiska narkotikalagen. Dessa enheter har emellertid huvudsakligen ansvar för att bekämpa allvarliga internationella tullbedrägerier. Det finns 21 sådana specialiserade enheter som huvudsakligen är stationerade vid tullkontor vid de yttre gränserna. Några av dem betjänar också andra kringliggande tullkontor. Utöver normala tullkontroller ansvarar dessa specialiserade enheter för att identifiera transporter av varupartier med hög risk, välja ut dem för kontroll och låta dem undergå en systematisk och ingående undersökning. Personalen uppgår för närvarande till totalt 126 tjänstemän som får speciell utbildning och förses med lämplig teknisk utrustning för att kunna genomföra ingående undersökningar.

2.4.3 De specialiserade enheterna inom tullen får tillgång till relevant information från nationella och internationella källor, kontrollistor, profiler osv. genom tullinformations- och analyscentrumet (Zollinformations- und Analysezentrum). Tjugo underrättelsetjänstemän arbetar med dessa uppgifter.

2.4.4 Narkotikahundförarna är knutna till tullkontor eller rörliga övervakningsgrupper. Tullförvaltningen har för närvarande 77 utbildade hundförare som var och en har tilldelats en tjänstehund som är specialtränad för att upptäcka narkotika. Hundförare och tjänstehundar utbildas i enlighet med föreskrifterna om tjänstehundförare vid ett särskilt utbildningscentrum, tullens vakthundsskola i Grassnitzberg (Steiermark).

2.5 Utbildning

2.5.1 Utbildningsmetoderna för säkerhets-/polistjänstemännen varierar beroende på arbetets art och typ. Nya tjänstemän vid avdelningen för utredning av brottmål får omfattande utbildning i en rad aspekter på narkotikaproblemet. Det har emellertid ännu inte fastställts något omfattande särskilt utbildningsprogram för de inom polisen och gendarmeriet som arbetar i specialiserade enheter med ansvar för kampen mot narkotikahandel, och arbete pågår för att ta fram ett program. De nuvarande utbildningsmetoderna för dessa tjänstemän bygger i hög grad på medvetandegörande- och trendseminarier som anordnas av den centrala narkotikaenheten. Specialistutbildning finns tillgänglig för dem som medverkar i finansiella och ekonomiska utredningar, och i undantagsfall kan internationella kurser utnyttjas vid behov.

2.5.2 Sedan 1997 anordnas regelbundet utbildningsprogram för brottsanalys. Ett teoriavsnitt om brottsanalys erbjuds under den första veckan, och därefter följer under andra veckan praktiska övningar med hjälp av datorprogrammet "Analyst's Notebook". Målgruppen för dessa kurser är brottsanalytiker i de avdelningar inom alla säkerhetsmyndigheter och säkerhetsenheter som ansvarar för kampen mot organiserad brottslighet. Tack vare de kurser som redan har hållits står nu brottsanalysspecialister till förfogande för alla avdelningar med ansvar för kampen mot organiserad brottslighet och narkotikarelaterad brottslighet.

2.5.3 Utbildningen i narkotikafrågor för tullpersonal baseras i hög grad på seminarier. Dessa omfattar grundläggande kunskaper om narkotika och psykotropa ämnen, ursprung, smugglingsvägar och smugglingsmetoder, relevanta rättsliga grunder, användning av riskorienterade arbetsmetoder för urval och kontroll samt förfaranden för samarbete med polis- eller säkerhetsenheterna.

2.5.4 Utvärderingsgruppen fick veta att det inte ges någon övergripande utbildning i narkotikafrågor för åklagare. Domare och åklagare har vid några tillfällen fått skriftliga riktlinjer och muntliga genomgångar om narkotikabrottslingar. Vidare har åklagare och förundersökningsdomare inbjudits till seminarier som anordnats av Förbundsinrikesministeriet om specialämnen, t.ex. hemliga utredningar och gränsöverskridande lagföring i brottmål.

2.6 Övervakning

2.6.1 I Österrike övervakas alla förbundsministerier av revisionsrätten, som inte endast granskar budgetfrågor utan också den samlade effektiviteten av alla använda resurser. Under perioden från den 29 mars 1999 till den 28 maj 1999 granskade revisionsrätten till exempel senast Förbundsinrikesministeriets ekonomiska förvaltning i samband med kampen mot narkotikarelaterad brottslighet. Den relevanta rapporten föreligger för närvarande endast i en "preliminär" version och har ännu inte, som planerats, diskuterats av regeringen.

2.6.2 Internt har både polisen och tullen kontrollsystem för att säkerställa att tjänstemännen utför sina uppgifter korrekt och lagenligt.

DEL 3

3. UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET

3.1 Polis och tull

3.1.1 Alla säkerhets-/polistjänstemän kan få tillgång till och söka uppgifter i ett datoriserat system som kallas EKIS (kriminalpolisens elektroniska informationssystem). EKIS innehåller databaser inom olika områden, bland annat information om personer och egendom, information från särskilda säkerhetsstyrkor, brottsregister, fordonsregistreringar och information om utlänningar.

3.1.2 Det finns en säker separat databas för verksamhet som bygger på infiltration. Under besöket berättade man för utvärderingsgruppen att det planerades en analysenhet. De österrikiska myndigheterna har därefter underrättat utvärderingsgruppen om att en databas för trendanalys av narkotika blev klar att tas i drift redan den 1 februari 2000, och att en övergripande databas för organiserad brottslighet planeras.

3.1.3 Schengens informationssystem finns också tillgängligt som en viktig underrättelse- och informationsresurs.

3.1.4 Kriminalregisterutdrag, brottsregister och intervjuer kan för närvarande endast analyseras manuellt i varje enskilt fall. För att förbättra situationen planeras en databas för organiserad brottslighet och alternativ för att förbättra systemet, t.ex. den tyska BKA-modellen, undersöks.

3.1.5 Österrike har redan utbildningsprogram för brottsanalysspecialister och det finns planer på att utbilda ytterligare 100 polistjänstemän.

3.1.6 Tullmyndigheten har 20 särskilda underrättelsetjänstemän och i genomsnitt står en dator till förfogande för två tjänstemän.

3.1.7 Uppgifter om beslag som tullen har gjort behandlas och analyseras i Förbundsfinansministeriets tullinformations- och analyscentrum.

3.1.8 En annan informationskälla är utländska tullmyndigheter i enlighet med avtal om ömsesidig hjälp, antingen bilateralt i enskilda fall eller i form av ett ständigt multilateralt informationsutbyte, t.ex. informationssystemet för Balkanrutten eller information från RILO-Västeuropa (Världstullorganisationen). Dessa uppgifter bearbetas också oftast med hjälp av datorer eller tas med i analytiska bedömningar.

3.1.9 Inga problem har förekommit vid inmatning av data i de olika underrättelsesystemen. Data och underrättelser kan utbytas mellan specialiserade brottsbekämpande myndigheter och polismyndigheter på grundval av de nationella myndigheternas konstitutionella skyldighet att delta i administrativt samarbete inom ramen för deras gemensamma behörighet.

3.1.10 Informationsutbytet med brottsbekämpande myndigheter i andra länder regleras uttryckligen i lagen om polissamarbete. I denna lag görs ingen skillnad mellan bekräftade och obekräftade uppgifter och det är därför tillåtet enligt lag att vidarebefordra "mjuka" underrättelser.

DECLASSIFIED

DEL 4

4. SÄRSKILDA UTREDNINGSTEKNIKER

4.1 Polisens, tullens och åklagarnas ekonomiska utredningar

4.1.1 Ekonomiska utredningar avseende vinning av narkotikahandel genomförs med hjälp av samma förfaranden som ekonomiska utredningar av andra brott.

4.1.2 I enlighet med de allmänna bestämmelserna (paragraf 20 i straffrätten) får vinsterna förverkas när en person har gjort ekonomisk vinning genom att begå en straffbar handling eller har mottagit en ekonomisk förmån för att begå en straffbar handling. Förverkande sker vanligen genom betalning av en penningssumma som motsvarar de olagliga vinsterna. Om vinsternas storlek inte kan fastställas eller detta inte kan ske utan orimliga kostnader, får domstolen fastställa den summa som skall beslagtas enligt sin övertygelse (värdering). Motsvarande värde på den narkotika som det gäller får således beslagtas såsom ekonomisk vinning av ett brott (gärningsmannen döms att betala motsvarande summa).

4.1.3 På vissa villkor tillåts omvänd bevisbörda när man kan överväga att värdera en återfallsförbrytares ekonomiska vinning från andra brott som liknar det brott som denne har dömts för. I sådana fall kan det antas att sådan vinning inte har uppstått på lagligt sätt.

4.1.4 Förverkande är också möjligt när det gäller ekonomisk vinning som gärningsmannen har gjort vid samma tid som denne begått andra allvarliga brott eller deltagit i en brottsorganisation.

4.1.5 Om det under förundersökningens gång kan antas att vinster kommer att förverkas på grundval av ovannämnda bestämmelser, skall förundersökningsdomaren på åklagarmyndighetens begäran besluta om att lämplig säkerhet skall ställas i enlighet med vad som uttryckligen föreskrivs i straffprocessrätten.

4.1.6 Vinning av narkotikahandel kan bli föremål för penningtvätt, vilket de rättsliga myndigheterna och polismyndigheterna har behörighet att väcka åtal för. Sådan vinning kan också vara skattepliktig. Det finns emellertid inga särskilda rättsliga bestämmelser för utredningar av skatteärenden, endast de allmänna föreskrifterna för skatteuppbörd. Utredningar kan genomföras så snart skatteplikt uppstår, och tillgångar får beslagtas som säkerhet för det skattepliktiga beloppet.

4.1.7 Ekonomiska utredningar i samband med narkotikahandel utförs av de brottsbekämpande organen med ansvar för kampen mot narkotikahandel, i nära samarbete med organen med ansvar för kampen mot penningtvätt och ekonomisk brottslighet.

4.1.8 Det finns för närvarande tretton utbildade utredare av ekonomisk brottslighet (elva vid enheten för kamp mot organiserad brottslighet och två vid den centrala narkotikaenheten) inom avdelning II/8 vid Förbundsinrikesministeriet. De har deltagit i särskilda kurser hos banker och privata företag och har redan långvarig praktisk erfarenhet på detta område. Vidare har åtminstone de större säkerhetsmyndigheterna och säkerhetsavdelningarna också utbildade utredare av ekonomisk brottslighet. Skatteärenden utreds av skattemyndigheterna som en del av den allmänna skatteuppbörden. Skattemyndigheterna medverkar inte i utredningar av narkotikabrott och har inte heller någon särskilt utbildning för detta.

4.1.9 De relevanta rättsliga bestämmelserna i Österrike trädde i kraft först i mars 1997 och det råder därför fortfarande brist på personer med erfarenhet.

4.1.10 Större delen av den allmänna erfarenheten har vunnits i samband med relevanta framställningar om rättslig hjälp från andra stater (EU:s medlemsstater och USA). I alla dessa fall har Österrike vidtagit nödvändiga åtgärder för att identifiera och förverka tillgångarna. Inga praktiska problem av betydelse har uppstått.

4.1.11 På nationell nivå vidtas nödvändiga åtgärder för att ställa säkerhet för och beslagta tillgångar av de säkerhets-/polismyndigheter och avdelningar som utför utredningarna i direkt kontakt med den behöriga åklagarmyndigheten eller den behöriga domstolen. Det är inte möjligt att ange några exakta uppgifter eftersom inga särskilda rapporter måste göras om dessa utredningsåtgärder och eftersom statistik om dem endast har förts sedan den 1 februari 2000.

4.1.12 Om narkotikahandlarna kan gripas registreras tillgångarna för skatteändamål.

4.1.13 Om brottsbekämpande myndigheter använder information från skattemyndigheterna för att lagföra brottslingar skall denna tillhandahållas i enlighet med föreskrifterna för administrativ hjälp. Det behövs därför inget formellt domstolsbeslut.

4.2 Övervakade leveranser

4.2.1 I Europols handbok om övervakade leveranser ges en fullständig beskrivning av Österrikes åtaganden när det gäller strategin på detta specialområde samt hur den genomförs.

4.2.2 Några större problem har hittills inte uppstått i det internationella samarbetet i samband med förberedelse och genomförande av övervakade leveranser.

4.2.3 Internationella kontakter tas, utbyte av information görs och praktiska operativa arrangemang fastställs i allmänhet genom direktkontakter mellan de centrala myndigheterna eller polisstyrkorna i de deltagande staterna.

4.2.4 På grund av Österrikes geografiska läge på Balkanrutten krävs det samarbete med stater som inte är medlemmar i EU för de flesta övervakade leveranserna. Medverkan och samordning från Europol behövdes därför endast i undantagsfall.

4.2.5 Övervakade penningleveranser är i princip möjliga i Österrike, på vissa villkor. Hittills har detta förfarande emellertid inte använts, och Österrike har därför ingen praktisk erfarenhet på detta område.

4.2.6 Det strider inte mot Österrikes rättssystem att helt eller delvis byta ut narkotika mot ett tillåtet ämne. På grund av de praktiska problemen (försenad transport, risk för att brottslingarna upptäcker utbytet) används denna taktik emellertid endast i undantagsfall, efter överenskommelse med alla inblandade stater. Detta gäller särskilt om det föreligger stor risk för att leveransen kan gå förlorad trots lämpliga övervakningsåtgärder.

DEL 5

5. SAMORDNING OCH SAMARBETE

5.1 Samordning på nationell nivå

5.1.1 Samarbetet på hög nivå genomförs med hjälp av samordningsorganet för narkotikafrågor. Förbundsministeriet för social trygghet och generationsfrågor innehar ordförandeskapet och gruppen består av företrädare för Förbundsriksministeriet, Förbundsjustitieministeriet, Förbundsministeriet för jordbruks- och skogsbruksfrågor, miljöfrågor och vatten och Förbundsministeriet för utbildning, vetenskap och kulturfrågor. Gruppen har vid behov informella möten som inriktas på operativa svårigheter eller angelägna frågor.

5.1.2 Förbundsfinansministeriet är inte representerat varken i samordningsorganet för narkotikafrågor eller när det gäller den nationella kontaktpunktens centrala samordningsuppgift. Efter utvärderingsbesöket i Österrike underrättades utvärderingsgruppen om att kopior av protokollen från möten som leds av samordningsorganet för narkotikafrågor skickas till Förbundsfinansministeriet.

5.1.3 På en lägre praktisk nivå framgår de berörda myndigheternas uppgifter tydligt av Österrikes lagstiftning. När det gäller tullmyndigheterna fastställs det i paragraf 43.5 i narkotikalagen att säkerhets-/polismyndigheterna skall underrättas utan dröjsmål när ett brott enligt denna lag upptäcks. Säkerhets-/polismyndigheternas huvudsakliga uppgift är att utreda, medan åklagarmyndigheternas uppgift koncentreras på att inleda och övervaka rättegångsförfarandena inför domstol så snart som åtal har väckts.

5.1.4 Eftersom det inte anses finnas någon överlappning mellan de berörda myndigheternas arbete, finns det inget systematiskt förfarande för utbyte av information och nästan allt samarbete sker informellt. Ett samförståndsavtal mellan Förbundsriksministeriet och Förbundsfinansministeriet har utarbetats för att främja samarbete och underlätta utbyte av information, men det har ännu inte börjat tillämpas.

5.1.5 Några exempel på områden där polis och tull har samarbetat formellt är utskickande av gemensamma pressmeddelanden och tillhandahållande av underrättelser från tullen till säkerhets-/polismyndigheterna.

5.2 Samarbete på internationell nivå

5.2.1 Österrike har ingått bilaterala avtal med andra stater för att förbättra utbytet av information såväl i allmänhet som i samband med särskilda utredningar (se bilaga C).

5.2.2 I praktiken har dessa avtal och det därav följande nära samarbetet mellan brottsbekämpande enheter lett till en uppenbar förbättring av kommunikationen och därigenom till ökad effektivitet.

5.2.3 Information om misstänkta sändningar utbyts på grundval av bilaterala avtal med utländska tullmyndigheter om ömsesidig rättslig hjälp samt 1967 års Neapelkonvention.

5.2.4 För närvarande förs förhandlingar med Tyskland om att ingå ett avtal. Detta gäller arrangemang enligt artikel 9.1 c i 1988 års FN-konvention (att sätta upp gemensamma grupper).

5.2.5 I de flesta fall utbyts information om narkotikabekämpning via Interpol eller de sambandsmän för narkotikafrågor som är stationerade i Österrike. Den centrala narkotikaenheten är Interpols kontaktpunkt för narkotikarelaterade fall vilket upptar omkring 50 % av tiden. Kontakt via sambandsmän vid Europol tas endast om två eller fler av EU:s medlemsstater är inblandade och inget tredje land behöver kontaktas.

5.2.6 Valet av kanal görs i överensstämmelse med skyldigheter enligt internationell lag och med beaktande av hur brådskande ett fall är (sambandsman) eller vilken krets av stater som berörs. Österrikes läge vid EU:s yttre gräns i öster innebär att tredje länder måste medverka i informationsutbytet i samband med de flesta narkotikautredningar och därför används Interpolkanalen oftast i dessa fall.

5.2.7 Knappast några grundläggande problem har noterats vid utbytet av information med specialiserade brottsbekämpande enheter.

5.2.8 Vissa problem har uppstått i samband med att en del medlemsstater är betydligt långsammare än andra när det gäller att efterkomma framställningar om information enligt det förfarandet.

5.2.9 Österrike deltar i alla Europols narkotikarelaterade projekt som har anknytning till Österrike.

5.2.10 Österrikes sambandsmän vid Europol får information om alla viktiga utredningar i Österrike. Informationsutbytet sker då via dessa sambandsmän när två eller fler medlemsstater, men inga tredje länder, berörs.

5.3 Sambandsmän för narkotikafrågor

5.3.1 Följande stater har för närvarande sambandsmän för narkotikafrågor stationerade i Österrike:

USA (DEA och FBI)

Turkiet

Kanada

Belgien

Förenade kungariket

De nordiska länderna (representerade av en sambandsman för narkotikafrågor från Danmark)

Italien

5.3.2 Sambandsmännen arbetar på ambassaden eller i lokaler som tillhandahålls av ambassaden. Endast Italiens sambandsman arbetar vid den centrala narkotikaenheten. Alla sambandsmän för narkotikafrågor är polistjänstemän.

5.3.3 Österrike har för närvarande ingen sambandsman för narkotikafrågor stationerad utomlands men landet har tjänstemän från gendarmeriet som sysslar med andra uppgifter än narkotikafrågor stationerade i Bratislava, Budapest och Bukarest. Samarbetet med dessa grannländer sägs fungera mycket bra.

**6.   UTVÄRDERING AV EFFEKTIVITETEN I SYSTEMEN FÖR KAMPEN MOT
NARKOTIKAHANDEL I ÖSTERRIKE: STRUKTUR,
UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET, SÄRSKILDA UTREDNINGSTEKNIKER
SAMT SAMORDNING OCH SAMARBETE**

6.1   Allmänna kommentarer

6.1.1   Österrike anses med rätta tillämpa en hård politik när det gäller att beivra alla narkotikarelaterade brott. Det finns inget utrymme i lagen för tolerans och alla narkotikabrott från innehav i liten skala till handel i stor skala beivras. Straffen för narkotikahandel avspeglar också denna hårda inställning med fängelsestraff på mellan 10 och 20 år för de allvarligare brotten.

6.1.2   Den mycket positiva och entusiastiska inställningen hos alla tjänstemän från de berörda ministerierna som utvärderingsgruppen mötte gjorde ett starkt intryck. Samtliga gav intryck av stor yrkesskicklighet och stort engagemang i arbetet.

6.1.3   Utvärderingsgruppen fick veta att samarbetet mellan alla ministerier som berörs av kampen mot narkotikahandel är utmärkt. Utvärderingsgruppen tvivlar inte på att så är fallet, men blev förvånad över att samarbete och kontakter i praktiskt taget alla fall och på alla nivåer sker ytterst informellt. På den operativa nivån förefaller polisen och tullens inte ha någon systematisk strategi för informationsutbytet. Arbetet utförs på grundval av personliga kontakter i stället för kontakter mellan organisationerna. Det finns inte heller någon formell kanal för utbyte av underrättelser från polisens och tullens separata databaser. Ett utkast till samförståndsavtal har utarbetats för att fastställa direktiv för både polis och tull, och utvärderingsgruppen lovordar detta initiativ som ett steg i rätt riktning. På den högre nivån för samordningsorganet för narkotikafrågor fick utvärderingsgruppen vid sitt besök veta att det hålls möten fyra gånger om året, men att inga protokoll förs. Efter besöket underrättade de österrikiska myndigheterna därefter utvärderingsgruppen om att det förs protokoll vid mötena och att de översänds till sambandsmännen i förbundsministerierna, och då även till Förbundsfinansministeriet.

6.1.4 I Österrike ansvarar regeringen för att tillhandahålla ramar för förebyggande åtgärder och beivrande av brott. I praktiken inskränker sig dessa ramar till ett politiskt åtagande och stöd för den befintliga österrikiska narkotikalagen. Samordningsorganet för narkotikafrågor, vars ordförandeskap innehas av Förbundsministeriet för social trygghet och generationsfrågor och där övriga berörda ministerier deltar, ansvarar för att utarbeta och genomföra politiken. Denna grupp sammanträder vid behov men saknar bindande befogenheter.

6.1.5 Förbundsinrikesministeriets struktur är mycket komplicerad liksom organisationen av de olika polismyndigheterna och -avdelningarna. Detta erkänns också av Förbundsministeriet och några tjänstemän som gruppen mötte medgav att ett eventuellt nytt system inte skulle bygga på den nuvarande modellen. Detta tycks emellertid vara en allmän och växande uppfattning och det finns förberedande planer på att undersöka olika alternativ till en ny struktur, t.ex. den tyska BKA-modellen.

6.1.6 I Österrike har inga sektorsövergripande arbetsgrupper inrättats i enlighet med handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten av den 28 april 1997. Det erkänns allmänt att samarbete och samordning genomförs vid behov i varje enskilt fall. Tullpersonalen deltar emellertid i operationerna endast som en sista utväg i enlighet med de österrikiska konstitutionella bestämmelserna om administrativ hjälp. Utvärderingsgruppen anser att möjliga arbetsuppgifter för sektorsövergripande arbetsgrupper bör fastställas och genomföras, även om det endast blir frågan om försöksverksamhet. Det kommer då att finnas underlag för en ordentlig utvärdering.

6.1.7 Utvärderingsgruppen fann att Österrike utbildar personer som deltar i kampen mot narkotikahandel på ett mycket legalistiskt sätt. Detta gäller särskilt inom åklagarmyndigheten där jurister talade om för gruppen att det inte finns någon omfattande och strukturerad utbildning om specialfrågor, till exempel telefonövervakning. En domare ansåg att detta också skulle gälla för domare.

6.1.8 Det håller på att ske en väsentlig förändring av hur underrättelsepersonal utnyttjas och organiseras, och strukturen skall bygga på den tyska BKA-polismodellen. Utvärderingsgruppen höll med om att det fortfarande är för tidigt att utvärdera resultatet. Utvärderingsgruppen noterade att den föreslagna nya strukturen inte omfattar tullen, som har sin egen underrättelsedatabas. Polisen och tullen har inte tillgång till varandras databaser, men det pågår förhandlingar om ett formellt arrangemang för att ge varandra ömsesidig tillgång till specifika tull- och polisdatabaser.

6.1.9 Det förefaller inte finnas några svårigheter när det gäller särskilda utredningstekniker i samband med övervakade leveranser. EBS, som ansvarar för övervakade leveranser och infiltration, gav intryck av hög kompetens och yrkesskicklighet.

6.1.10 Utvärderingsgruppen ansåg att bilden är mer komplicerad när det gäller ekonomiska utredningar. Gruppen fick veta att det inte finns något system eller någon central enhet som polisen kan kontakta när den begär information från banker, utan att varje enskild bank måste kontaktas. Förbundsjustitieministeriet erkände att åtminstone en av artiklarna i den gemensamma åtgärden av den 3 december 1998 (penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott) ännu inte har genomförts. Detta gäller artikel 2 och kravet på en "användarvänlig handledning".

6.1.11 Det finns för närvarande inga gällande samförståndsavtal mellan brottsbekämpande myndigheter med ansvar för kampen mot narkotikahandel och icke-statliga organisationer.

6.1.12 Ett problem som Österrike delar med de flesta andra medlemsstater är att förhindra den utbredda tillgången på syntetisk narkotika och användningen av sådan i "rekreationssyfte", särskilt bland ungdomar som en del av deras "fritidsverksamhet". Ministeriet med ansvar för hälsovårdsfrågor startade 1998 "Check It"-projektet. Detta initiativ var en vetenskaplig studie i syfte att avslöja vilka hälsorisker som är förknippade med användning av syntetisk narkotika och att mäta missbrukets omfattning. Diskreta testenheter inrättades i nära anslutning till diskotek som var populära bland ungdomarna. Enheterna gjorde det möjligt att testa innehållet i tabletter, huvudsakligen ecstasy. "Check It"-projektet övervakades noga och kompletterades med en kraftfull kampanj mot narkotika. Projektet visade att Österrike kan och är berett att arbeta flexibelt inom ramen för sin hårda politik för narkotikabekämpning genom att införa innovativa program för att minska efterfrågan.

6.1.13 Utvärderingsgruppen fick veta att det internationella samarbetet mellan Österrike och dess EU-partner fungerar väl. Det framkom emellertid vissa uppgifter från personer som arbetar med dessa frågor att en del länder är betydligt långsammare än andra när det gäller att svara på framställningar om information. Frankrike, Spanien och Nederländerna nämndes i detta sammanhang.

6.1.14 Alla frågor som experterna ställde under utvärderingen anknöt på något sätt till olika internationella rättsakter om samarbete på nationell och internationell nivå mellan brottsbekämpande myndigheter med ansvar för kampen mot narkotikahandel. Om inte annat anges i rapporten var experterna övertygade om att alla åtgärder i samband med följande rättsakter har eller håller på att genomföras:

- Handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten av den 28 april 1997.
- Den gemensamma åtgärden av den 14 oktober 1996.
- Den gemensamma åtgärden av den 29 november 1996.
- Rådets resolution av den 29 november 1996.
- Den gemensamma åtgärden av den 17 december 1996.
- Den gemensamma åtgärden av den 9 juni 1997.
- Den gemensamma åtgärden av den 16 juni 1997.
- Den gemensamma åtgärden av den 3 december 1998.
- Förenta nationernas konventioner från 1968, 1978 och 1988.

6.2 Möjliga förbättringar

Alla förslag som framförs i denna del är ett resultat av diskussionerna med de företrädare för justitie-, inrikes- respektive finansministeriet som utvärderingsgruppen mötte under sitt besök i Österrike. Förslagen bygger vidare på information från möten med personer inom alla yrkeskategorier som arbetar praktiskt med dessa frågor. Utvärderingsgruppen är medveten om att dessa förslag baseras på erfarenheter från andra rättssystem och rättstraditioner och att alla kanske inte passar in i det österrikiska systemet. Flera av förslagen är mindre viktiga, men några kan anses vara mer grundläggande. Experterna har naturligtvis inte beaktat de ekonomiska följderna av dessa förslag.

6.2.1 Struktur

* Lagstiftning

Utvärderingsgruppen fick veta att det skulle ta mellan tre och fyra år att införa den nya lagstiftning som skall ersätta den österrikiska straffprocesslagen från 1873. Denna lag överensstämmer inte med nutida praxis, och införandet av den nya lagen bör påskyndas för att garantera rättssäkerheten både för de personer som skall tillämpa lagen och för medborgarna.

* Tull

Utvärderingsgruppen var förvånad över att Förbundsfinansministeriet inte deltar i samordningsorganet för narkotikafrågor trots att det får mötesprotokollen. Likaledes förvånades utvärderingsgruppen över att få veta att ministeriet inte bidrar till den nationella kontaktpunktens centrala samordningsuppgift.

I Österrike har tullen en viktig uppgift i kampen mot narkotikahandel och dess ställning i förhållande till polisen är inte så entydig som den ytligt sett kan förefalla. Polis och tull arbetar många gånger mycket nära varandra. För att kunna hantera vanligen förekommande problem måste polisen och tullen ha ett nära samarbete och samordna sina aktiviteter. Vid flygplatsen i Wien utför t.ex. polisen gränskontrollerna och tullpersonalen är behöriga för och utför tullkontroll av passagerare.

Utvärderingsgruppen anser att om företrädare för tullen skulle ingå i samordningsorganet och den centrala nationella kontaktpunkten skulle detta öka kvaliteten på de erfarenheter och den information som långtgående beslut bygger på.

* Förbundsriksministeriet

Det har redan konstaterats på annat ställe i denna rapport att utvärderingsgruppen ansåg att såväl Förbundsriksministeriets struktur som dess organisation av de olika polismyndigheterna och -avdelningarna är mycket komplicerad. Det har också konstaterats att det finns förberedande planer på att undersöka införandet av en ny struktur som bygger på de tyska BKA-polismyndigheterna.

Utvärderingsgruppen stöder det pågående initiativet för förändring och föreslår att en handlingsplan samt en tidsplan för genomförandet skall fastställas på ett tidigt stadium.

* Riktlinjer och utbildning

Åklagare som arbetar för Förbundsjustitieministeriet talade om för gruppen att de inte får någon omfattande eller strukturerad utbildning om frågor som rör teknisk medvetenhet i samband med kampen mot narkotikahandel. Åklagare försätts i ett uppenbart ogynnsamt läge om de tilldelas fall som till exempel omfattar telefonövervakning, verksamhet med infiltration, kontakt med uppgiftslämnare eller penningtvätt. Det föreslås att en analys av utbildningsbehovet genomförs och att den uppdateras och utvärderas regelbundet.

* Åtgärder för att minska efterfrågan

"Check It"-projektet som redan har nämnts i rapporten var huvudsakligen en vetenskaplig studie i syfte att avslöja vilka hälsorisker som är förknippade med användning av syntetiska droger och att mäta omfattningen av missbruket bland ungdomar. "Check It"-projektet övervakades noga och kompletterades med en kraftfull kampanj mot narkotika. Utvärderingsgruppen är medveten om att sådana projekt tar upp svåra frågor. De anser emellertid att resultatet av "Check It"-projektet bör spridas till andra medlemsstater som ett bra exempel på en positiv och konstruktiv dialog i rehabiliteringssyfte.

6.2.2 Underrättelseväsen

I likhet med Förbundsinnenministeriet är en ändring på gång av hur underrättelseväsendets personal utnyttjas och organiseras, och en rad alternativ undersöks varav ett är den tyska BKA-modellen. Också här stöder utvärderingsgruppen det pågående initiativet för förändring och föreslår att en handlingsplan samt en tidsplan för genomförandet skall fastställas på ett tidigt stadium.

6.2.3 Särskilda utredningstekniker – Ekonomiska utredningar

Utvärderingsgruppen fick veta att de österrikiska finansinstituten inte har någon central enhet som säkerhets-/polismyndigheterna kan kontakta när de begär information från banker. I stället måste varje enskild bank kontaktas. Utvärderingsgruppen anser att det bör införas ett system som gör det möjligt att snabbt ta reda på om en viss person har ett konto, ett bankfack eller värdesaker i sitt namn i en bank i Österrike.

Utvärderingsgruppen anser att Österrike bör uppfylla kraven i artikel 2 i gemensam åtgärd av den 3 december 1998 (penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott) genom att utarbeta en användarvänlig handledning.

6.2.4 Samordning och samarbete

*** Samarbete på nationell nivå**

Det som framförs i denna punkt har nära anknytning till kommentarerna i punkt 6.2.1, "Struktur".

Det finns ett nära samband mellan en organisations struktur och samarbetet mellan de delar som den består av. En effektivt fungerande struktur underlättar ofta ett effektivt samarbete. Detta ger en ram som tydligt inriktas på organisatoriska mål och ger de nödvändiga utvärderingsmekanismerna för att säkerställa att resurserna fördelas effektivt och att resultat uppnås.

Också i en svag struktur kan det finnas ett utmärkt samarbete mellan de olika delarna, men vid en granskning ger detta färre bevis vid handen och sämre underlag för att bedöma om resurserna är effektivt fördelade eller ej och om resultat uppnås.

Enkelt uttryckt är det svårt att bedöma samarbetets kvalitet om det saknas struktur. I Österrike fick utvärderingsgruppen vid upprepade tillfällen höra att det finns ett utmärkt samarbete mellan alla de ministerier som berörs av kampen mot narkotikahandel. Emellertid fann utvärderingsgruppen att samarbete och kontakter nästan alltid sker på ett ytterst informellt sätt på alla nivåer. Med andra ord förefaller det vara svårt att få konkreta bevis på och göra en korrekt bedömning av detta samarbete.

Som framförts redan tidigare upptäckte utvärderingsgruppen också att tullen inte är representerad vare sig i samordningsorganet för narkotikafrågor eller i den centrala nationella kontaktpunkten. På den lägre operativa nivån har polisen och tullen inte någon systematisk strategi för informationsutbytet. Det är också värt att notera att tullen endast undantagsvis ingår i gemensamma utredningsgrupper och att varken tullen eller polisen har några formella möjligheter att utbyta underrättelser.

Det befintliga samarbetet genomförs på grundval av personliga kontakter i stället för strukturerade kontakter mellan organisationerna. En ostrukturerad metod är lämplig om den fungerar men den medger inga utbyten av personal eller personliga konflikter.

Utvärderingsgruppen anser att mer formella kommunikationsstrukturer som är öppna och mätbara kan och bör införas.

Utvärderingsgruppen anser att möjliga arbetsuppgifter för sektorsövergripande arbetsgrupper (där också tullen ingår) bör fastställas även om det endast blir i form av försöksverksamhet. Det kommer då att finnas underlag för en ordentlig utvärdering.

Utvärderingsgruppen anser att utkastet till samförståndsavtal mellan Förbundsinrikesministeriet och Förbundsfinansministeriet är ett steg i rätt riktning men anser att ett tidigt införande av det bör prioriteras. Under den period när utvärderingen genomfördes pågick det förhandlingar om ett samförståndsavtal mellan Förbundsfinansministeriet och de österrikiska förbundsjärnvägarna. De österrikiska myndigheterna har därefter underrättat utvärderingsgruppen om att förhandlingarna har slutförts och att detta samförståndsavtal har godkänts. Utvärderingsgruppen anser att samförståndsavtal med andra icke-statliga organisationer bör övervägas.

Österrike har för närvarande inga sambandsmän för narkotikafrågor stationerade utomlands. Landet har emellertid tjänstemän från gendarmeriet som sysslar med andra uppgifter än narkotikafrågor stationerade i Bratislava, Budapest och Bukarest. Samarbetet med dessa grannländer sägs fungera mycket bra. Utvärderingsgruppen anser att det goda samarbetet ger en utmärkt anledning att överväga att stationera sambandsmän för narkotikafrågor i viktiga östeuropeiska länder. Detta skulle stärka EU:s yttre gränser, särskilt med tanke på det närliggande hot och de risker som är förknippade med "Balkanrutten".

DECLASSIFIED

**7. ALLMÄNNA SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER TILL
ÖSTERRIKE OCH I FÖREKOMMANDE FALL TILL ÖVRIGA
MEDLEMSSTATER I EUROPEISKA UNIONEN**

Utvärderingsgruppen fann det lämpligt att lägga fram en del förslag för de österrikiska myndigheterna. Detta bör emellertid inte tas till intäkt för att förringa det faktum att Österrike välförtjänt anses tillämpa en hård och framgångsrik politik när det gäller kampen mot narkotikahandel. Utvärderingsgruppens intryck var att samarbetet allmänt sett fungerar väl mellan de olika berörda parterna, och att alla som arbetar med dessa frågor har ett stort intresse och engagemang för sina uppgifter. Det bör också noteras att Österrike inte tvekar att vid behov införa innovativa program för att minska efterfrågan på narkotika.

Experterna vill sammanfatta sina förslag i form av följande rekommendationer:

- Prioritera att den lagstiftning som skall ersätta den österrikiska straffprocessrätten från 1873 införs så snart som möjligt (se 6.2.1).
- Överväga att låta företrädare för tullen delta i organ på hög nivå för narkotikafrågor, för att öka kvaliteten på de erfarenheter och den information som långtgående beslut bygger på (se punkt 6.2.1).
- Säkerställa att en behovsanalys genomförs när det gäller utbildning om narkotikafrågor för åklagare vid Förbundsjustitieministeriet och att utbildning införs samt regelbundet uppdateras och utvärderas (se punkt 6.2.1).
- Det pågående initiativet för att förändra polisens organisationsstruktur bör drivas vidare och fastställandet av en handlingsplan samt en tidsplan för genomförandet bör övervägas (se punkt 6.2.1).
- Sprid en kopia av resultatet av den österrikiska vetenskapliga studien "Check It" till övriga medlemsstater för information om hur en positiv dialog i rehabiliteringssyfte kan inledas med narkotikamissbrukare (se punkt 6.2.1).

- Det pågående initiativet för att förändra underrättelseverksamhetens organisationsstruktur bör drivas vidare och fastställandet av en handlingsplan samt en tidsplan för genomförandet bör övervägas (se punkt 6.2.2).
- Överväg att upprätta en central enhet för kontakt med bankinstitut för att påskynda ekonomiska utredningar (se punkt 6.2.3).
- Säkerställ att kraven i den gemensamma åtgärden av den 3 december 1998 (penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott) uppfylls genom att utarbeta en användarvänlig handledning (se punkt 6.2.3).
- Möjliga arbetsuppgifter för sektorsövergripande arbetsgrupper bör fastställas och det bör också säkerställas att de utvärderas ordentligt (se punkt 6.2.4).
- Se över metoderna för samordning och kommunikation mellan polisen och tullen och överväg att införa mer formella strukturer som är öppna för granskning samt mätbara (se punkt 6.2.4).
- Prioritera att det samförståndsavtal mellan Förbundsinnenministeriet och Förbundsfinansministeriet som har utarbetats införs så snart som möjligt, för att underlätta den fortsatta samarbetsprocessen (se punkt 6.2.4).
- Avsluta förhandlingarna mellan Förbundsfinansministeriet och¹ den österrikiska förbundsjärnvägen så snart som möjligt, så att samförståndsavtalet kan ingås (se punkt 6.2.4).
- Överväg att införa samförståndsavtal mellan brottsbekämpande myndigheter med ansvar för kampen mot narkotikahandel och icke-statliga organisationer (se punkt 6.2.4).

---

¹ Efter utvärderingen meddelade de österrikiska myndigheterna att förhandlingarna har avslutats och detta samförståndsavtal har godkänts.

- Överväg att stationera sambandsmän för narkotikafrågor i europeiska grannländer för att stärka EU:s yttre gränser och motverka problemen i samband med "Balkanrutten" (se punkt 6.2.4).

DECLASSIFIED

VISITING PROGRAMME AND LIST OF PERSONS SEEN

Montag, 19.06.2000

Bundesministerium für Inneres

10.00-13.00 Uhr

Begrüßung und Fachgespräche beim Leiter der Gruppe II/D - MR Mag. DICK

Fachgespräche in der Abteilung II/8 - Zentralstelle zur Bekämpfung der organisierten Kriminalität und Suchtmittelkriminalität

Mag. LESJAK Karl
Mag. STADLER Gerhard
Dr. CZAPEK Walter
Mag. JURITSCH Michael

13.00 - 14.00 Uhr

Gemeinsames Mittagessen

14.00 - 15.00 Uhr

Fortsetzung der Arbeitsgespräche

Mag. LESJAK Karl
Mag. STADLER Gerhard
Dr. CZAPEK Walter

15.00 - 16.00 Uhr

EBS

Mjr. JOSZT Gerhard
CI BEINSCHAB Franz

16.00 - 18.00 Uhr

II/8 - Geldwäschemeldestelle

Mag. LESJAK Karl
MR Mag. PRETZNER Walter
MR Mag. MAHR Josef
CI STOCKER Heribert
MR FUCHS

Dienstag, 20.06.2000

Bundesministerium für Justiz

09.00 - 12.00 Uhr

Fachgespräche im Bundesministerium für Justiz

SC Dr. MIKLAU
LStA Dr. LITZKA
LStA Dr. PÜRSTL
LStA Dr. FELSENSTEIN
StA Mag. EGGERT
Ri Mag. WÖRGÖTTER

12.00 - 14.00 Uhr	Gemeinsames Mittagessen
14.30 Uhr	Besprechung im Landesgericht für Strafsachen Wien
	Präsident Dr. WORATSCH LStA Dr. WETZER OStA Dr. ZEDER LStA Dr. PÜRSTL StA Mag. EGGERT
19.30 Uhr	Informelles Treffen mit den in Wien stationierten Verbindungsbeamten im Bereich der Drogenbekämpfung
Mittwoch, 21.06.2000	Bundesministerium für Finanzen
09.00 Uhr	Präsentation im Bundesministerium für Finanzen Zoll Informations- und Analysezentrum Fallfahndungen Befugnisse des Zolls nach dem Suchtmittelgesetz Intranet-Datenbank Hermes
	OR Dr. HELLER
11.15 Uhr	Abfahrt zum Zollamt Nickelsdorf
12.30 Uhr	Gemeinsames Mittagessen
15.00 Uhr	Zollamt Nickelsdorf Güterabfertigung Amtsplatz Nord Kurzpräsentation des Zollamtes und anschließende Demonstration der Überholhalle durch die Sondereinsatzgruppe des Zollamtes
16.30 Uhr	Rückfahrt nach Wien
Donnerstag, 22.06.2000	
(Feiertag)	Bundespolizeidirektion Wien
10.00 - 12.00 Uhr	Fachgespräche bei der Abteilung II - Wiener Sicherheitsbüro
	HR Dr. SCHUBERT HR Mag. EDELBACHER Rat Mag. STÜBLER Mjr. HAIMEDER
12.00 - 13.30 Uhr	Gemeinsames Mittagessen

14.00 - 16.30 Uhr

Bezirkspolizeikommissariat Leopoldstadt

HR Mag. LIBERDA
OR Dr. RUISZ
Oberst PIBER
Oberst SCHÖNGRUNDNER

Freitag, 23.06.2000

09.00 - 10.00 Uhr

Empfang und Fachgespräche beim Herrn Generaldirektor
SC Dr. BUXBAUM und Herrn Generaldirektor-Stellvertreter
MR Dr. SCHADWASSER

10.30 - 12.30 Uhr

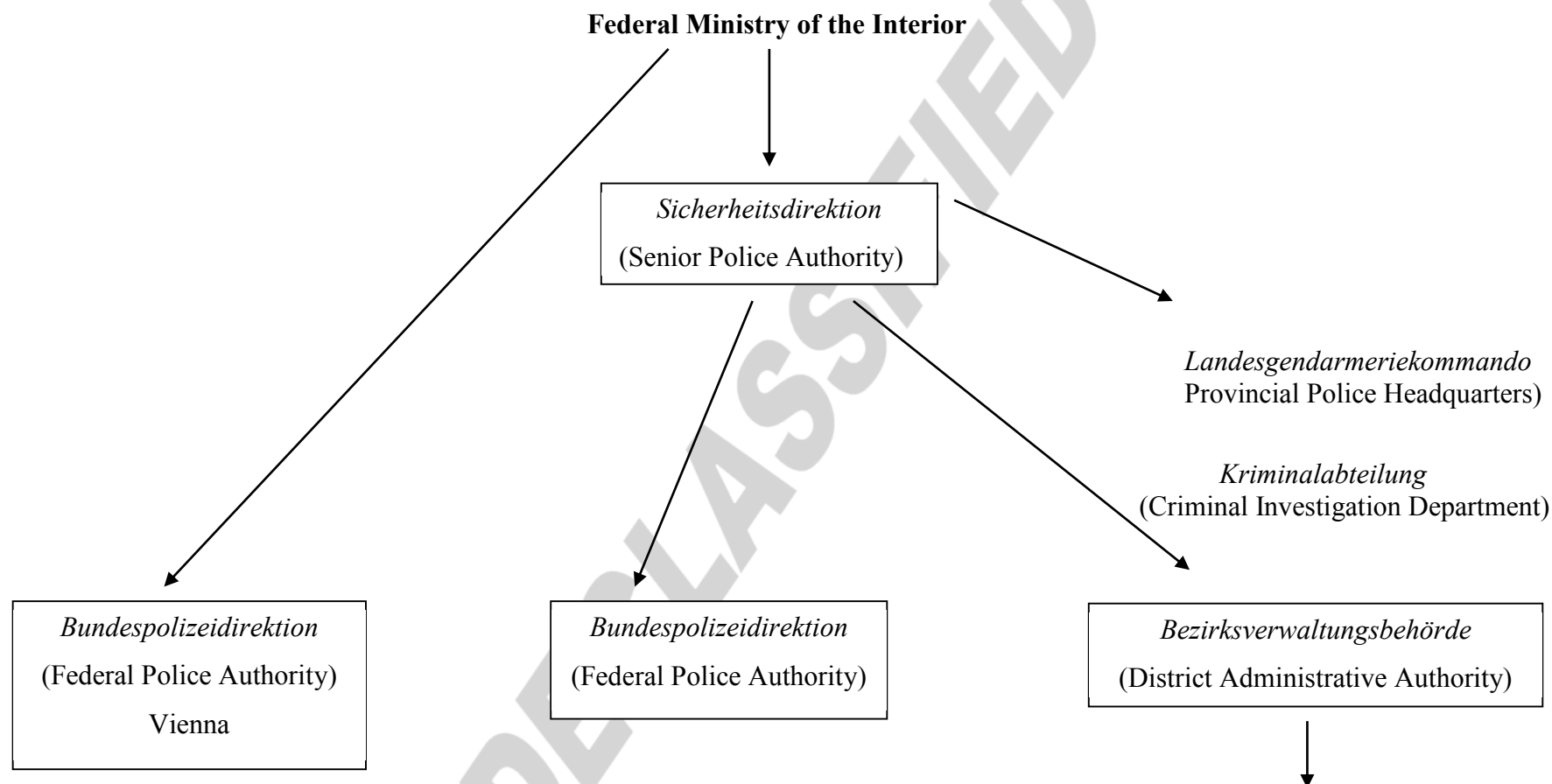
Abschlussbestrehung beim BMI - Gruppe II/D

Vertreter des BMJ
Vertreter des BMF
Vertreter des BMI

DECLASSIFIED

POLICE STRUCTURE CHARTS

Bezirksgendarmeriekommando
(District Police Headquarters)

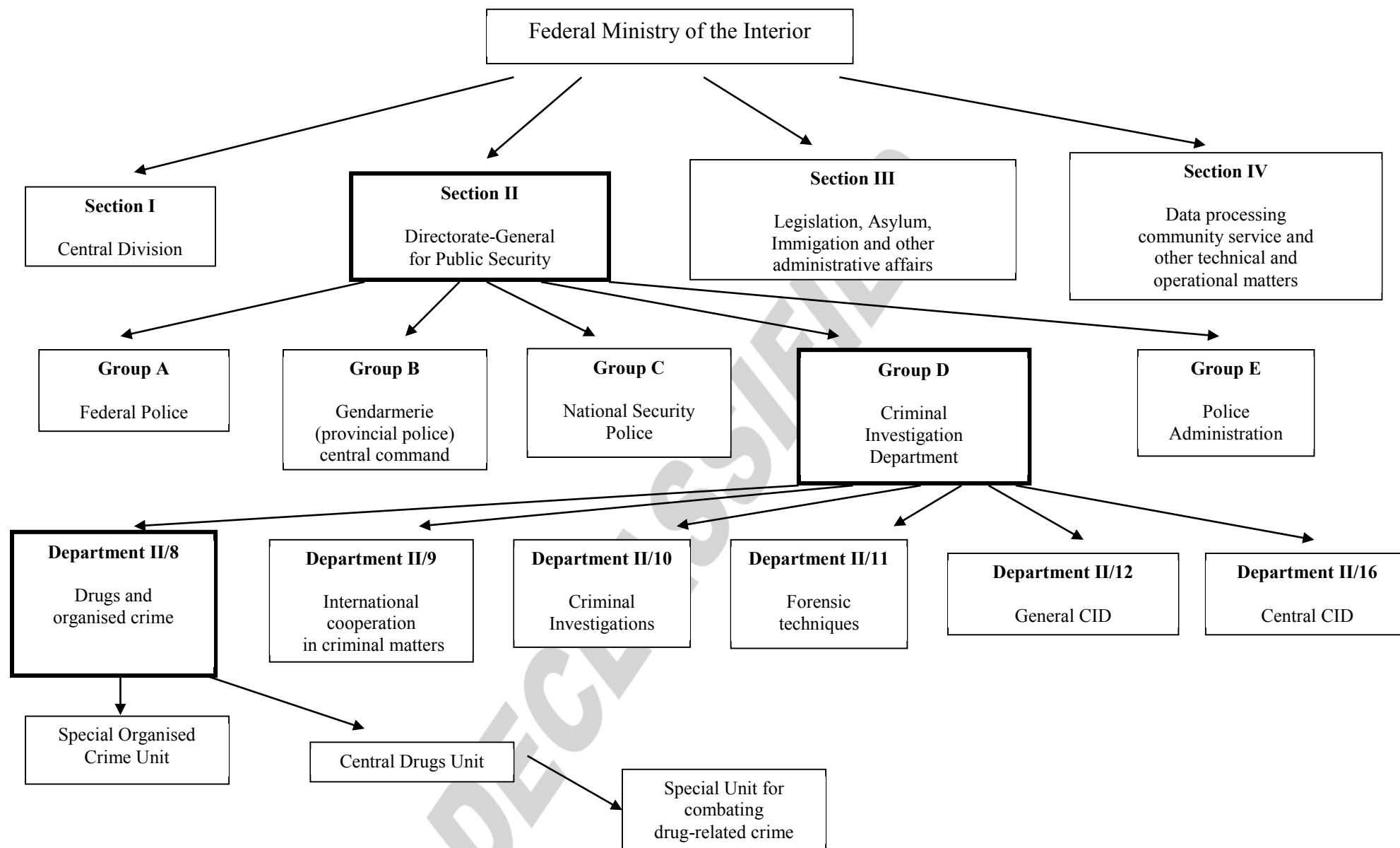
DECLASSIFIED

(Collage)

DECLASSIFIED

(Collage)

DECLASSIFIED

BILATERAL AGREEMENTS CONCLUDED BETWEEN AUSTRIA AND OTHER STATES

Bilateral contacts within a contractual framework:

(a) Intergovernmental Conventions:

- Convention between the Government of the Republic of Austria and the Government of **the People's Republic of Hungary** on cooperation in criminal investigations and traffic policing matters – Article 20 (BGBl. No 399 of 5.9.1980).
- Convention between the Government of the Republic of Austria and the Government of **the People's Republic of Poland** on cooperation in preventing and detecting criminal offences and ensuring road safety – Article 14 (BGBl. No 261 of 31.5.1988).
- Convention between the Government of the Republic of Austria and the Government of **the Socialist Republic of Czechoslovakia** on cooperation in preventing and detecting criminal offences and ensuring road safety – Article 13 (BGBl. No 212 of 18.4.1990).

This Convention was taken over when the country divided into the Czech Republic and the Slovak Republic.

- Convention of 11 July 1996 between the Republic of Austria and the Government of **the Republic of Hungary** on cooperation in combating international terrorism, international drug trafficking and international organised crime – Article 8.
- Convention of 18 March 1999 between the Federal Government of Austria and the Government of **Romania** on cooperation in combating international drug trafficking and international terrorism and for other purposes in the interests of criminal justice – Article 3.

(b) Interministerial Agreements:

- Convention of 12 November 1986 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Minister for the Interior of **the Republic of Italy** on cooperation in combating international terrorism, international organised crime and international drug trafficking – Section A3.
- Agreement of 13.4.1988 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Federal Minister for the Interior of **the Federal Republic of Germany** on cooperation in combating international terrorism, international organised crime, international drug trafficking and unauthorised entry into national territory – Article 15.

- Agreement of 11 January 1990 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **the Union of Soviet Socialist Republics (now Russia)** on cooperation in combating international drug trafficking and organised crime – Article 1.
- Agreement of 28 June 1991 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **the Republic of Bulgaria** on cooperation in combating international drug trafficking and organised crime – Article 1.
- Agreement of 8 September 1992 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **Ukraine** on cooperation in combating international drug trafficking and organised crime – Article 1.
- Agreement of 22 March 1994 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Minister for the Interior of **the Republic of Croatia** on cooperation in combating international organised crime, international drug trafficking and international terrorism – Article 5.
- Agreement of 30 June 1993 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of the Interior of **the Republic of Slovakia** on cooperation in combating international organised crime, international drug trafficking and international terrorism – Article 5.
- Agreement of 23 June 1995 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of the Interior of **the Republic of Slovenia** on cooperation in combating international organised crime, international drug trafficking and international terrorism – Article 8.
- Agreement of 17 April 1996 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of the Interior of **the Republic of Chile** on cooperation in combating international drug trafficking and international organised crime – Article 1.
- Agreement of 16 July 1997 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of the Interior of **the Republic of Latvia** on cooperation in combating international organised crime, international drug trafficking and international terrorism – Article 6.
- Agreement of 12 December 1996 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Public Order of **the Republic of Albania** on cooperation in combating international organised crime and international drug trafficking – Article 1.

- Cooperation Agreement of 17 June 1998 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of the Interior of **the Syrian Arab Republic** on combating international organised crime and international drug trafficking – Article 5.
- Agreement of 7 July 1998 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of the Interior of **the Republic of Estonia** on cooperation in combating international organised crime, international drug trafficking and international terrorism – Article 6.
- Agreement of 13 November 1998 between the Federal Minister for the Interior of the Republic of Austria and the Minister of State, Minister for the Interior of **the Republic of Morocco** on cooperation in security matters – Article 9.

(c) Memoranda:

It was agreed in the following memoranda to send officials to jointly organised seminars and conferences.

- Memorandum of Understanding of 19 November 1996 on the consolidation and further development of mutual relations between the Federal Ministry of the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **Bosnia and Herzegovina**.
- Memorandum of Understanding of 11 February 1997 on the consolidation and further development of mutual relations between the Federal Ministry of the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **the Republic of Uzbekistan**.
- Memorandum of Understanding of 5 March 1998 on the consolidation and further development of mutual relations between the Federal Ministry of the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **Macedonia**.
- Memorandum of Understanding of 28 January 1998 on the consolidation and further development of mutual relations between the Federal Ministry of the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **the Kyrgyz Republic**.
- Memorandum of Understanding of 29 March 1999 on the consolidation and further development of mutual relations between the Federal Ministry of the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of Internal Affairs of **Georgia**.
- Memorandum of Understanding of 24 November 1999 between the Federal Ministry of the Interior of the Republic of Austria and the Ministry of the Interior of **the Republic of Bolivia**.
